

Diktát 2

„Narábať s jazykom ledabolo – značí myslieť ledabolo,“ hovorí Alexej Tolstoj.

Slovesné žánre sú tie, na výstavbe ktorých sa zúčastňuje slovo, jazyk. Názov slovesný nie je odvodený od slova „sloveso“, ale „slovo“. K slovesným žánrom zaraďujeme napríklad román, poviedku, povesť, ale i fejtón, reportáž, úvodník, ako aj článok, list, zápisnicu atď. Slovom, všetko, čo sa komponuje v prvom rade zo slov. Žánre by sme mohli členiť na umelecké, rečnícke, novinárske atď.

Podstata umeleckej prózy spočíva síce vo výbere slov a viet, ale ešte viac v ich kombinácii, v premyslenej stavbe textu. Aby sa odlíšili charaktery, autor premyslene uplatňuje frekvenciu špecifických slov pri každej postave. Jedna napríklad používa mnoho cudzích slov, iná používa nárečové slová, iná vulgárne výrazy atď.

Diktát 3

Výber kníh povie veľa o tých, ktorí ich čítajú, veď pravdivé je príslovie: „Povedz mi, čo čítaš, a ja ti poviem, kto si.“

Rok rakúsko-uhorského vyrovnania, v ktorom sa Božena Slančíková-Timrava narodila, značí novú fázu v slovenskom literárnom živote.

Násobné číslovky sa tvoria: a) od základných alebo skupinových čísloviek pomocou prídavného mena, napríklad stonásobný, dvojnásobný, b) od skupinových čísloviek pomocou prípony -itý, napríklad dvojitý.

„Vy, čo ste boli pred ôsmimi rokmi mladí, ma iste pochopíte,“ povedala starostkina sekretárka Oľga a dodala: „Naša mládež je vyspelejšia, ako to bolo niekedy.“

Príhoda umeleckej prózy sa od príhody opisovanej v novinách alebo v učebnici – napríklad v dejepise – odlišuje práve tým, že je v nej zámerne „neporiadok“.